

Tit ringja — vit skriva

Er nakað á vási? — Ívamá! Ein spurningur, ella tíðindi, so ring til okkara. Vit eru til reiðar!

tíðindablaðið
sosialurin

Lýsingar:

Lýsingarmaður okkara er ráðgevari hjá fyrirkum og einstaklingum í lýsingaspurningum. Hetta verður gjørt uttan meirkostnað fyri lýsaran.

Marita Petersen, valevni Javnaðarflokksins til býráðsvalið í Havn:

Líka rætt og líka møguleiki fyri øll

Nú ein dagin møtti eg einum manni, sum fíltist á, at eg sum eitt valevni til Tórshavnar býráð einki gjørdi við at agitera, og hann helt, at tað nyttaði lítið at stilla kvinnur upp til val, um tær ikki sjálvar gjørdur vart við seg.

Eg havi hugsað um hetta, og kanska er nakað í tí, sum hann segði.

Okkara demokrati gevur øllum borgarum møguleika at vera við til at skipa fyri í samfelagnum, ella í hvussu so er at seta dóm á samfelagsgongdina. Hesin møguleikin er kanska fyri tann einstaka av okkum teoretiskur, men sum limur í bóli ella felagsskapi kunna vit vera við til at ávirka.

Men ein bólkur er, sum ikki tykist at hava nakra sjónliga ávirkan í okkara samfelag, og tað eru kvinnurnar. Tær finnst næstan ikki, har politiskar avgerðir takast.

Við kommunuvalið fyri fyra árum síðani vórðu vald uml. 400 fólk at stýra kommununum í Føroyum, og av hesum vóru bert 7 kvinnur.

Hetta visir, at vit ikki nýta møguleikarnar, sum demokratið hevur og tað er at harmast um. Kvinnurnar eru um helmingurin av borgarunum, og tí eiga kvinnur sjálvsagt at vera í bý- og bygdaráðum og í lögtinginum.

Nakrar kvinnur hava verið stillaðar upp á politisku listunum, men við einstøkum undantøkum, tykjast tær ikki at hava nakran møguleika at verða valdar. Fyrst og fremst tí, fólk (vit) velja tey, sum longu hava gjørt vart við seg í almenna livinum, og tað eru næstan bara menn.

Í eini roynd at fáa kvinnur valdar í býráðið er í Havn gjørdur ein kvinnulisti, og eg kann á

ein hátt skilja, at hetta verður gjørt. Tær siga helst: hetta er okkara einasti møguleiki at koma upp í part.

Eftir mini hugsan er tó eitt stórt men við hesum, og tað er, at vit vita ikki, hvønn politikk ein, sum er vald á kvinnulistanum, vil føra.

Eg eri samd við teimum í, at kvinnur eiga at vera býráðslimir, men vit veljarar hava einki politiskt garanti í tí, at býráðslimirin er kvinna. Um vit halda tað, so hava vit misskilt okkurt.

So vitt eg veit, eru ikki allar kvinnur samdar politiskt, tær eru heilt frá uttasta høgna til uttasta vinstra og allar staðir har imillum.

Tí er tað ikki nóg mikið at velja eina kvinnu, tí hon er kvinna, men vit velja hana, tí vit hava somu politisku hugsan, sum hon.

Javnaðarflokkurin hevur í skrá síni krav um líkarætt, eisini imillum kynini, líkarætt til útbúgving og arbeiði.

Javnaðarflokkurin heldur tað vera eina kommunala uppgávu at virka fyri trivnað hjá borgarunum og at veita teimum ta service, sum borgarar í nútíðarsamfelagnum hava krav uppá.

Kommunan skal skapa fortreytir fyri, at nóg nógvið arbeiðsskapandi virksema er, og at bæði kona og maður hava rætt og møguleika at fáa arbeiði. Tí er tað eisini ein kommunal skylda at skapa góðar møguleikar fyri børnini, meðan foreldrin eru til arbeiðis.

Líka rættur og líka møguleiki hjá kvinnu og

Óli í Aarstovu

Nú verður Jógvan Sundstein helst ikki formaður longur. Í framtíðini verður hann bara forharmaður og forfærmaður.

Marita Petersen

Ídnaðardepilin á Sundi og alivinnan í Kaldbaksfirði

Tað ljóðaði so einfalt, tá borgmeistarinn á sinni »gav grønt ljós« fyri at byggja hendan miðdepilin inni á Sundi.

Tað ljóðaði næstan sum at tað var bara at byrja beinanvegin. — Ikki eitt orð um, at Havnar kommunan ongan teigin eigur at byggja nakað á harinni. Ikki eitt orð um, at har býr fólk, ikki so nógvið kanska — men so kortini ein familja, sum hevur eitt livibreyð í tí, sum skal leggjast undir heilt.

Tað hevur undrað meg, at hesi fólkini ongantíð hava verið nevnd, tá ið talan hevur verið um henda idnaðarmiðdepilin — hvørki í útvarpi ella í bløðum. Tey sita á sinum — tað er hvørki Havnar Kommuna ella landið,

sum eigur lendið, har húsini standa — ikki húsini heldur — og trøðin uttanfyri er eisini ogn um enn hjá øðrum.

Tað var talan um einar 150.000 m² av lendi, men farið sjálvi inn á Sund og hyggið hvussu bœurin har man hóska sum byggilendi til so stóra bygging.

Fyri at fáa hesar 150.000 m² má allar bœurin burtur, húsini við sjálvandi, síðan má skjótast og grótið koyrast á sjógvin fyri at útvega byggilendi, tí tað fæst ikki uppi á landi — tað er ikki til har.

Í flestu býum og bygðum í Føroyum hevur í mong ár sæð út sum ein miðvís oyðing av góðum dyrkilendi er farin fram. Allastaðni tykist sum, at menn fyrst leggja eftir tí

frægasta bønnum, tá hús og virki skulu byggjast — síðani fer restin so við og við.

Í Havnini er so syndarlíga lítið dyrkilendi eftir, og nú eigur so Sund tær. Eg haldi, at stundin má vera komin, at vit hugsa okkum um og meta um tað, vit gera: Er hetta land so stórt, at vit kunnu fara vit tí, sum best ber til? Hvussu leingi kunnu vit loyva okkum at skammfara tað so? Nógva staðni í Føroyum er hóskaði byggilendi uttanfyri bøgardarnar — hvi ikki brúka tað?

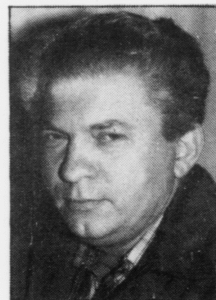
Longri úti á Kaldbaksfirði er byggilendi til slíka bygging fram við veginum, mest í niðara borð, men eisini innanfyri. Tað verður kanska ikki so

samantrunkað sum inni á Sundi, men er so nakar skaði í tí?

Hitin frá el-verkinum má væl kunna brúkast til ta alivinnu, sum fjørdurin hevur verið ætlaður til.

Annars er jú ætlanin at gera eina ruskbrennistøð har innanfyri Hvitanes eisini. Eg kenni meg ikki sannførdan um, at tað er tað rætta plássið. Tá vit hugsa um, at ættirnar úr landsynningi niður í sunnan og upp í vestan eru tær vanligastu stóran part av árinum slept ikki undan at hugsa um tað árin, sum ein møgulig dálking frá ruskstøðini kann hava uppá aliumhvørvið á Kaldbaksfirði.

Vit hoyra so ofta frá summum síðum — frá teimum, sum bara vilja

hava hesar støðir bygdar uttan mun til umhvørvið — at tær skulu einki dálka. Úr útloandum t.d. úr Danmark frættast heilt onnur tíðindi — sum at grønmeti dyrkað í náð av summum ruskbrennistøðum ikki má etast, tí tað er eitrað.

At fáa 1500 arbeiðs-pláss til Havnar so við eitt kort ljóðar av nógvið. Um tað veruliga veruliga verða so nógvið — um hesin miðdepil kann gerast so stórur beinanvegin, er nakað annað. Sjálvandi er tað gott at fáa arbeiðs-pláss til býin, men tað eig-

ur at kunna gerast uttan at oyðileggja onnur virði fyrst. Í Føroyum hevur verið brotið upp úr nýggjum fyrr, tað má kunna gerast aftur. Latíð okkum ikki enda í tí støðu, at vit tá nakað skal gerast fyrst mugu spyrja, hvussu nógvið heim vit vilja »oyðileggja« — hvussu nógvið familjum vit vilja taka vinnumøguleikarnar frá fyri hvørjar — skulu vit siga 10-50 ella 100 mill. kr. idnaðareindir.

Lat tað vera okkara uppgáva ikki at bróta niður, men at byggja upp.

Í sambandi við alivinnuna á Kaldbaksfirði má Kaldbaks byggd haldað at liggja væl fyri sum ein alimiðdepil, haðani tað mátti ligið væl fyri at røkt fjørdin allan. Havnarviðurskiftini bæði viðvíkjandi atloguplássi og oki uppi á landi eru tó ikki nær til nóg góð til slíkt, og tí eigur nakað munagott at vera gjørt hesum viðvíkjandi so skjótt sum møgulegt.

Per Gaard